

زینب مرزوقی

خبرنگار گروه جامعه

حالا دیگری می‌توانیم به راحتی و بدون ماسک در خیابان‌ها تردد کنیم و با خیال راحت دوباره عزیزانمان را در آغوش بگیریم. هرچند سازمان بهداشت جهانی به‌طور رسمی پایان کرونا را اعلام کرد اما دانشمندان و ویروس‌شناسان معتقدند که ویروس به مرور زمان رفتارش تغییر می‌کند و تغییر رفتار ویروس هم یعنی احتمال ابتلایی دیگر با علائم و شکل دیگری به وجود خواهد آمد. به دنبال تغییر رفتار ویروس هم طبیعتاً واکسیناسیون باید به‌روز شود و ما تغییرات جدیدی روی انواع واکسن‌های موجود اعمال کنیم.
کرونا به‌ما در صنعت واکسن‌سازی اثبات کرد که اگر خواهیم، توانایی و قدرت به‌میدان آمدن در این عرصه‌ را داریم. اما به‌شرط‌ها و شروطها. از جمله شرط به میدان آمدن در صنعت واکسن‌سازی و به‌روزرسانی سبد واکسیناسیون، حمایت و توجه متداوم دولتی‌ها و پای کار آمدن خصوص‌ها در این صنعت است.
دکتر علیرضا زالی، رئیس دانشگاه شهید بهشتی و فرمانده ستاد کرونای استان تهران اخیراً در گفت‌وگویی با ایسنا به مناسبت روز پزشک از صنعت واکسن‌سازی و لزوم به‌روزرسانی سبد واکسیناسیون کشور گفته است. البته در این گفت‌وگو اشاره‌هایی به واریانت ویروس جدید در آمریکا نیز شده. اینکه اخیراً نیز شاهد ویروس جدیدی تحت عنوان EG.۵ هستیم و این ویروس جدیدترین ساب واریانت است و آخرین گزارش ایالت متحده نشان می‌دهد که در برخی از ایالت‌های متحده آمریکا حتی تا ۱۷ درصد موارد ابتلای جدید را به گروه EG.۵ نسبت می‌دهند و در برخی از ایالت‌ها این سویه حتی از XBB.۱٫۱٫۶ هم جلوتر رفته است. یک ویروس دیگر هم اخیراً سر و صدا به پا کرده و در دانمارک و چند کشور اروپایی کشف شده تحت عنوان BA.۲٫۸۶. اما هنوز اطلاعات درباره آن ناقص است و خودسازمان جهانی بهداشت هم در حال بررسی ابعاد سرایت‌پذیری آن بوده و به‌طور صریح و قطعی در این باره اظهارنظر نکرده است. البته در خیلی از کشورهای آسیای

زالی همچنین در رابطه با صنعت واکسن‌سازی دنیا و ایران هم افزوده است: «صنعت واکسن‌سازی که بعد از کرونا در کشور ما یک جهش را تجربه می‌کند باید مورد حمایت دولت و بانک مرکزی قرار گیرد و این موضوع بسیار مهم است. از طرف دیگر مهم است که هرچه می‌توانیم سبد واکسن ایرانیان را در ابعاد مختلف تنوع کنیم. به‌عنوان مثال لازم است واکسن روتاویروس که می‌تواند به میزان زیادی از مرگ‌ومیر تنفسی و گوارشی در کودکان پیشگیری کند، به سبد واکسیناسیون کشور اضافه شود. بنابراین سبد واکسن کشور لازم است تغییر کند و نباید در گذشته باقی بمانیم. صنعت واکسن‌سازی که بعد از کرونا در کشور ما یک جهش را تجربه می‌کند باید مورد حمایت دولت و بانک

اما چند هفته‌ای می‌شود که بیماران با علائم گوارشی و علائمی نزدیک به ویروس آمیکرون به اورژانس‌های بیمارستان مراجعه می‌کنند. شدت و تعداد بیماران نه آنقدر زیاد است که بخواید نگران شیوع سویه جدید باشید نه آنقدر کم است که پیشگیری از ابتلا به این ویروس را دست کم بگیرید. اما سوال اینجاست که آیا این ویروس، سویه جدید کروناست یا آنفلوآنزای فصلی؟
کیاوش جهانپور، سخنگوی پیشین وزارت بهداشت و درمان در گفت‌وگو با «فرهیختگان» و در پاسخ به این سوال گفت: «با توجه به اینکه عوارض و پیامدهای ابتلای به کرونا در ماه‌های اخیر خیلی کم شده است، قاعدتاً تعداد تست اختصاصی که برای تشخیص کووید-۱۹ انجام می‌شود خیلی نادر است و طبعاً بسیاری از ابتلائات به شبه‌آنفلوآنزا یا علائم شبه‌گاستروانتریتیی که شما بیان کردید؛ ممکن است ناشی از ابتلا به کووید-۱۹

جهانیور همچنین در پاسخ به پرسش «فرهیختگان» درباره‌یی توجهی به واکسن‌های ساخت ایران گفت: «اینجا چندعنلی است. به‌هرحال یک‌سری زمینه‌ها وجود دارد و به‌لحاظ افکار عمومی این خودباوری می‌تواند در خیلی از لایه‌های اجتماعی ما وجود نداشته باشد و قاعدتاً ما سابقه محدودی در تولید واکسن از صفر تا صد داشته‌ایم و تا عملیاتی نشدن این موضوع این باور به‌راحتی شکل نمی‌گیرد. در ۱۰۰ سال صنعت واکسن‌سازی کشور، تقریباً نمونه‌های معدود با اصلا مولاری نداشته‌یم که از صفر تا صد یک واکسن در داخل کشور تولید شود. تا زمانی که این عملیاتی نشود، تولید نشود و به تولید انبوه نرسد و اثربخشی خود را نشان ندهد، طبیعتاً مقاومت در پذیرش این توان وجود دارد که نمی‌توان خیلی بدان خرده گرفت. الان که می‌دانیم این اتفاق افتاده و نه‌تنها یک واکسن، بلکه چند واکسن در کشور تولید شده و حتی مطالعات این واکسن به نیمه رسیده و همچنان درحال انجام است، مقالاتی که منتشر شده و در آینده نیز گزارش‌هایی خواهد آمد، مراحل اولیه نشان می‌دهد بالاتر از خیلی از واکسن‌هایی بود که به نوعی وارد می‌شد یا قرار بود وارد شود یا در دنیا تولید می‌شد و اثربخشی قابل قبولی هم داشته است. توان تولید انبوه در مواردی در کشور مشخص شده است. امروز ما از امیدها و آرزوها صحبت نمی‌کنیم، بلکه از اتفاقاتی که رخ داده صحبت می‌کنیم. ما الان شاید بزرگ‌ترین سایت تولید واکسن‌های ویروسی کشته‌شده را در منطقه غرب آسیا، شمال آفریقا و بعضاً جنوب اروپا داریم. این ظرفیتی است که ۳۰۴ سال پیش در کشور نداشتیم و

یادداشت

وزارت اسپانیا عکاس ایرانی منتخب جهان را ریجکت کرد یک عکس از حقوق بشر اروپایی!

مدیار شجاعی‌فر عکاس رویداد CANONSTUDENTDEVELOPMENTPROGRAMME2023» در سال ۲۰۲۳ با هدف کشف استعدادهایی از سراسر اروپا، خاورمیانه و آفریقا برگزار شده است و طی یک پروسه حرفه‌ای و سختگیرانه توسط بهترین ادیتورهای دنیا از مهم‌ترین رسانه‌های جهان، در ابتدا ۱۰۰ نفر و در نهایت ۳۰ نفر از عکاسان و دانش‌جویان در سراسر اروپا، خاورمیانه و آفریقا انتخاب شدند تا فرصتی برای گفت‌وگو با کارشناسان برجسته، شرکت در رویدادهای کلیدی و ازبایی حرفه‌ای کارشان داشته باشند. من هم که به‌عنوان یک عکاس ایرانی حدود ۱۵ سال سابقه کار، به‌ویژه

جامعه

«فرهیختگان» بررسی می‌کند

طنغان دوباره کرونا؟ فعلاً خبری نیست، اما محتاط باشیم

مفهوم که با بروز فرم‌های اختلاطی یا هیبریدی ویروس مواجه بودیم؛ یعنی دوساب سویه ویروس با هم ترکیب شدند، به‌طوری که اکنون بیشترین میزان ویروس‌های در گردش جهانی به خانواده XBB تعلق دارد. بنابراین در پاسخ به این سوال که بیشترین میزان ابتلا به ویروس کرونا در دنیا به کدام نوع ویروس مربوط می‌شود، باید گفت که هنوز هم XBB.۱٫۸۵ بالاترین میزان درصد گرفتاری را دارد. پیش‌بینی ما این است که در حال حاضر حدود نیمی از ابتلاهای جهانی به ویروس کرونا کماکان منتج از زیرسویه ۱٫۸۵ XBB است. ویروسی که در مرتبه دوم شیوع قرار می‌گیرد، تحت عنوان آرتکوئروس نام دارد و این سویه همان سویه ۱٫۱٫۶ XBB است که حدود ۱۶ درصد ابتلاهای جهانی به این خانواده تعلق دارد. بعد از آن نیز مجدداً از همین خانواده ۱٫۸۹ XBB قرار می‌گیرد. همچنین خانواده XBB توجه سازمان جهانی بهداشت را جلب کرده است، چراکه علاوه بر اینکه یک مدل اختلاطی است و دو سویه با یکدیگر ترکیب شده‌اند، چند ویژگی دیگر نیز داشته است. اولین موضوع آن است که در گروه‌های XBB اتصال به سلول‌های بدن قوی‌تر از سویه‌های قبلی بوده است و چسبندتر هستند. نکته دوم آن است که به خوبی سیستم دفاعی بدن را دور می‌زنند و ایمنی گریزی یکی از خصوصیات این خانواده است. بنابراین ممکن است در آینده در مورد مدل واکسیناسیون تجدید نظر شده و لازم باشد که تصمیمات قاطعی گرفته شود. به زبان ساده می‌توان گفت که سازمان بهداشت جهانی در رابطه با کرونا همه ویروس‌های جدید ونوپدید، یک مدلی دارد؛ به‌طوری که در مورد برخی از آنها اعلام می‌کند که تحت مانیتورینگ هستند و اصطلاحاً به آن VOM گفته می‌شود. وقتی سوش‌های جدید گزارش می‌شود، رفتار آنها را رصد می‌کند و ممکن است این رفتار منجر به برخی از فراز و فرودهای اپیدمیولوژیک شود و ممکن هم هست که هیچ اتفاقی نیفتد که این موارد در دسته گروه اول قرار می‌گیرند. از طرف دیگر گاهی این سوش‌ها به دلیل میزان ابتلاها و گرفتاری‌هایی که ایجاد می‌کنند در گروه دوم قرار گیرند که آنها در گروه VOI (تحت علاقه) قرار می‌گیرند؛ بنابراین تا اینجا سازمان بهداشت جهانی تنها رصد می‌کند. اما زمانی تغییر رفتار الگو و سیاست را اعلام می‌کند که ویروس به گروه سوم می‌رسد که به

نیاز به تغییر واکسن‌ها داریم

این موضوع ورود کرده‌اند هم کم هستند؛ به‌طوری که طبق آماری که اخیراً از ایالات متحده آمریکا منتشر شده کمتر از ۱۵ درصد آمیکایی‌ها باز بوستر واکسن دوطرفیتی را دریافت کرده‌اند. یعنی اگر بخواهیم حمایت کنیم در افراد ایجاد کنیم از این به بعد به‌خصوص در افراد سالمند باید در صنعت واکسن‌سازی به سمت ساخت واکسن‌های دوطرفیتی برویم؛ این نکته مهمی است. ما شش واکسن فوق‌العاده عالی در حوزه کرونا داریم اما چون ویروس مدام رفتارش درحال تغییر است، واکسن‌ها هم باید تغییر کنند و به سمت دوطرفیتی حرکت

انجام تست‌های کرونا محدود شده است

نمی‌دانم سازوکار آن چگونه است و فکر می‌کنم باید بیشتر آن را تقویت کنیم و توسعه ساختار مدیریت مرکز کنترل یا مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر باید به نحوی باشد که خیلی سریع‌تر درباره ورود سویه‌های جدید هشدار دهد. ظاهراً آن چیزی که تا کنون وجود داشته و از همکاریانشیندیم که درگیر موضوع و در میدان هستند، این است که سویه‌های جدیدی که در ایالات متحده یا برخی کشورهای صحبت‌ها می‌شود در روزهای اخیر وارد کشور نشده یا تشخیص داده نشده است. درباره واکسیناسیون قاعدتاً باید واکسن‌ها در صورت امکان به‌روز شوند و این اتفاق در کشور درباره واکسن‌های تولید داخل (برکت‌پلاس) یک

از امید و آرزوها حرف نمی‌زنیم!

واکسن هزینه کند و بعد از آن با پدیده‌ای مواجه شود که خرید نباشد یا خرید با وعده‌های پرداخت طولانی‌مدت باشد و این وعده‌ها تاخیر محقق شود. این نکته را نباید فراموش کنیم که هر واکسنی از دنیا خریدیم یا بخواهیم بخریم به‌صورت پیش‌پرداخت است یا به‌صورت‌پرداخت نقدی است. تنها واکسن‌هایی که در کشور بدون پیش‌پرداخت و بدون پرداخت نقدی بوده و حتی ما‌ها طول کشیده‌تا هزینه آن پرداخت‌شود، واکسن‌های تولید داخل بوده‌اند. یعنی نه‌تنها واکسن‌های تولید داخل یا رانه‌ای دریافت‌کرده‌اند و مساعدت عمده‌ای متوجه آنها نمی‌شد، بلکه حتی نسبت به رقبای خارجی خود تاخیر هزینه را دریافت می‌کردند. این برای هر سرمایه‌گذاری جای ریسک است. اینها شرکت‌های داروسازی هستند و عموماً سهامی عام یا سهامی خاص هستند و باید پاسخگوی سهامداران خود باشند و بیان مالی آنها اهمیت دارد و قرار نیست سرمایه‌گذاری کنند و به‌لحاظ بازگشت سرمایه دچار دشواری شوند. اگر این اطمینان داده شود و این سرمایه در دولت وجود داشته باشد و حمایت حداقلی مثل خرید تضمینی وجود داشته باشد می‌توان گفت تقریباً ۳۰۴ واکسن داخلی می‌تواند در صورت هر سال میزان می‌کنند و با سویه‌های جدید خود را وفق می‌دهند. درحال حاضر به‌نظر می‌رسد همچنان واکسن‌های قبلی به‌خصوص آمیکرون موثر است و اثربخشی نسبتاً

شنبه ۴ شهریور ۱۴۰۲ شماره ۳۹۴۵

مدیرمسئول: محمدامین ایمانجانی - **سردبیر:** سمود فروغی

تلفن وفکس: ۶۹۵۰۶۲۹۹۹۴۵ (۲۱) **کدپستی:** ۱۱۳۵۱۳۳۸۱

چاپ: چاپخانه دانشگاه آزاداسلامی

نشانی: خیابان حافظ، پابین‌تر از جمهوری، روبروی ساختمان بورس، ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم

کنند. درست است ما شش واکسن فوق‌العاده عالی در حوزه کرونا داریم اما چون ویروس مدام رفتارش درحال تغییر است، واکسن‌ها هم باید تغییر کنند و به سمت دوطرفیتی حرکت کنند. اولین واکسن‌هایی که در دنیا آمد مانند سینوفارم، واکسن‌هایی بودند که بر مبنای تضعیف پارتیکل‌های ویروسی ساختار شدند، الان این واکسن‌ها دیگر کاربردی ندارند و حتی مطالعات چین هم نشان داد در برخی از جهش‌های بعدی ویروس، سینوفارم اثربخشی خود را به‌تدریج از دست داد. البته تاکید می‌شود که این به معنای آن نیست که آن واکسن مشکل دارد بلکه تغییرات بیولوژیک ویروس به‌طوری بوده که نیاز است واکسن‌ها نیز تغییر کنند. »

مورد افتاده است و تا سویه آمیکرون آن به‌روزرسانی شده است ولی متأسفانه برخوردی که با واکسن‌های تولید داخل شد، چه برخورد اقتصادی و چه نوع استقبالی که از سوی برخی بخش‌های دولتی، تولیدکننده‌ها یا مشکلات تأمین منابع اقتصادی خود و حتی باتاخیر در دریافت بهای واکسن‌های موجود مواجه شدند، الان من این انگیزه‌ها را در تولیدکنندگان باانگیزه در ماه‌های نخست تولید واکسن کرونا، نمی‌بینم، به‌هرحال دولت و بلاخص وزارت بهداشت-با منابعی که دولت در اختیار آن قرار می‌دهد- باید زمینه‌تولید واکسن در یکسری مراکز وجود داشته و عملیاتی شده باشد و موضوع به‌روزرسانی واکسن‌ها را پیگیری کند تا مسأله واکسن به آرزشو و بیگانی سپرده نشود. این توان درحال حاضر قطعی و عملیاتی در کشور وجود دارد و امیدواریم این اتفاق رخ دهد. »

قابل قبولی برای ایمنی و استفاده برای دوزه‌های یادآور دارد و در دنیا این موضوع همچنان متداول است که واکسن‌های سویه‌های قبلی استفاده شود. به‌هرحال به‌نظر می‌رسد از یک جایی نیاز به به‌روزرسانی مجدد داشته باشیم و حتی واکسن سویه آمیکرون هم اثربخشی قابل قبول خود را از دست بدهد و برای آن موقع باید آمادگی داشته باشیم و زیرساخت و امکانات باید در کشور کامل وجود داشته باشند و همچنین نیازمند ایجاد انگیزه است و انگیزه لازم در تولیدکننده‌ها ایجاد شود. «جهانیور همچنین درباره امکان انتشار واریانت ویروس جدید منتشرشده در آمریکا نیز تصریح کرد: «گسترش از نظر ابتلا قاعدتاً ممکن است اتفاق افتد ولی از نظر سرایت‌ها و عوارض جسمی و جانی و مشکلاتی که ایجاد می‌کند، هیچ‌گاه نمی‌توان صفر دانست ولی بعید است. با توجه به ذخیره ایمنی که علیه کووید-۱۹ در اثر واکسیناسیون و ابتلای طبیعی مکرر در جهان ایجادشده، ممکن است سویه‌های جدید یا جهش‌هایی که اتفاق می‌افتد عوارض را بیشتر کند ولی بعید است به زمانی برگردد که با پدیده‌ای به نام ویروس نوپدید یا بیماری نوپدید مواجه بودیم و خیلی احتمال چنین امری کم است. درباره آنفلوآنزا که در جوامع مختلف اندمیک شده عوارض جسمی معمول را دارد که گاهی ممکن است برخی جهش‌های جدید این عوارض و حتی مرگ‌ومیر افزایش یابد ولی هیچ‌گاه در ابعاد یک بیماری نوپدید مثل کووید-۱۹ خود را نشان نمی‌دهد. خیلی بعید است، ممکن است احتمال باشد ولی احتمال آن کم است. »

Io Donna توانستم از پروسه بسیار سختگیرانه و جدی در داوری مرحله بعدی هم گذر کنم و در لیست ۳۰ عکاس منتخب جهان قرار گیرم. من در این مرحله، به مدت چهار روز میهمان شرکت کنون در شهر Girona در اسپانیا خواهم‌بود و طی این چهار روز می‌توانم به‌صورت رایگان در ورکشاپ‌ها، مستر کلاس‌ها و جلسات بررسی پورتفولیو شرکت کنم و با توجه به راه‌یابی‌ام به‌مرحله فینال این رویداد بعد از اقامت در اسپانیا یک شب هم در شهر Perpignan در کشور فرانسه میهمان هستم تا در رویداد Image pour l'Image یکی از مهم‌ترین فستیوال‌های عکاسی جهان شرکت کنم. این فستیوال بین‌المللی فتوژورنالیسم هر سال میزان گزیده‌های از بهترین عکس‌های خیری و مستند برجسته و منتخبی از بهترین عکاسان، ادیتورها و سردبیرها از سرتاسر جهان است که فرصت بسیار گرانبهایی برای ملاقات و گفت‌وگو با آنها برای من به وجود می‌آورد. بعد از سال‌ها تلاش و سختی و زحمت برای تکمیل این پروژه مستند و بعد از گذراندن سخت‌ترین مراحل داوری در رویداد «برنامه توسعه دانشجویی کنون» و قرارگیری در لیست ۳۰ عکاس منتخب جهان، در عین نابوری